

ویژگی‌های روانسنجی نسخه فارسی مقیاس دیگران به عنوان شرمگین‌کنندهمهرنوش اثباتی^{۱*}، روشنک خدابخش^۲، ابوالقاسم مهری‌نژاد^۲، زهره خسروی^۲، غلامرضا صرامی^۳^۱ دکترای تخصصی روانشناسی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران^۲ گروه روانشناسی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران^۳ گروه روانشناسی تربیتی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران**چکیده**

شرم یکی از مؤلفه‌های فراتشخیصی مهم در آسیب‌شناسی روانی است که در ایجاد و ابقاء طیف وسیعی از اختلالات روانشناختی اثرگذار است. هدف این پژوهش بررسی ویژگی‌های روانسنجی نسخه فارسی مقیاس دیگران به‌عنوان شرمگین‌کننده (OAS) (گاس، گیلبرت و آلان، ۱۹۹۴) با کاربرد اندازه‌گیری شرم بیرونی، بر اساس نظریه سؤال-پاسخ و نظریه کلاسیک اندازه‌گیری در جمعیت ایرانی بود. شرکت‌کنندگان در پژوهش ۴۰۰ نفر از دانشجویان دانشگاه‌های تهران در کلیه مقاطع تحصیلی بودند. در تحلیل عاملی اکتشافی یک عامل استخراج شد و تحلیل عاملی تأییدی درستی عامل استخراج شده را تأیید کرد. برای بررسی اعتبار مقیاس از آنجا که ضریب آلفای کرونباخ همیشه مقدار اعتبار را کم برآورد می‌کند، از تنای ترتیبی و نرم‌افزار R استفاده شد و نتایج نشان داد که مقیاس از اعتبار مناسبی برخوردار است. همچنین تحلیل سؤالات مقیاس به‌منظور بررسی میزان دقت سؤالات، تعیین نقاط قوت و ضعف سؤالات و در نهایت تعیین کیفیت سؤالات مقیاس و حذف سؤالات نامناسب بر اساس نظریه سؤال-پاسخ (IRT) و نظریه کلاسیک و با استفاده از نرم‌افزار MULTILOG صورت گرفت و نتایج نشان داد تمام سؤالات این مقیاس از نظر مقادیر آستانه (قابلیت قبول) و نقش آگاهی‌دهندگی و دقت کیفیت مناسبی دارند و هیچ سؤالی نیاز به تغییر یا حذف شدن ندارد.

کلیدواژه: مقیاس دیگران به‌عنوان شرمگین‌کننده؛ شرم بیرونی؛ روایی؛ پایایی؛ تحلیل عاملی؛ نظریه سؤال-پاسخ**مقدمه**

شرم در دسته هیجانات ثانویه یا هیجانات متمرکز بر خود طبقه‌بندی می‌شود و در حافظه فرد به‌صورت صحنه‌ها و قطعاتی از تصاویر خود در روابط وجود دارد (تامکینز، ۱۹۸۷). این صحنه‌های رمزگزاری شده ممکن است به تعدیل‌کننده‌های کوچکی از توجه، تفکر، احساس و رفتار تبدیل شوند که درمانگران روان‌تحلیلی این فرآیندها را به‌عنوان "خود-شیء"^۱، و درمانگران شناختی به‌عنوان "طرحواره‌های خود"^۲ می‌شناسند. در واقع هیجان‌های ثانویه محصول مرتبط‌کردن رویدادهای محرک با احساس نسبت‌به‌خود^۳ هستند، بر این اساس شرم، هیجان ثانویه‌ای است که به‌شدت با دیدگاهی که افراد درباره خودشان دارند و با احساس نسبت‌به‌خود مرتبط است (گیلبرت، ۲۰۰۹الف).

اغلب مدل‌های آسیب‌شناسی روانی، بین ترس‌ها و باورهایی که فرد درباره دنیای بیرونی (دیگران چه فکری درباره من دارند و چه می‌توانند در این باره بکنند) و ترس‌ها و باورهای درونی (نظیر ترس از بی‌کفایتی شخصی، شکست یا از دست‌دادن کنترل هیجان‌ها، خیال‌ها یا افکار) تفاوت قائل می‌شوند، و از همین رو برای شرم، دو حوزه شرم بیرونی^۴ و شرم درونی^۵ در نظر گرفته شده است. شرم درونی عبارت است از ترس‌ها و باورهای درونی و در آن توجه و استدلال فرد متمرکز بر تجربه وی از خویشتن است (نظیر ترس از بی‌کفایتی شخصی، شکست یا از دست‌دادن کنترل هیجان‌ها، خیال‌ها یا افکار). شرم بیرونی به‌معنای حساس‌بودن نسبت به احساسات و افکار منفی دیگران درباره خویشتن است (دیگران چه فکری درباره من دارند و چه می‌توانند در این باره بکنند). به‌عبارت دیگر شرم بیرونی عبارت است از

* پست الکترونیک نویسنده مسئول: esbati.m@gmail.com

این مقاله برگرفته از بخشی از کار رساله دکتری نویسنده اول است.

2. coordinator

3. self-objects

4. self-schemas

5. sense of self

6. external shame

7. internal shame

ترس‌ها و باورهای منفی فرد درباره دنیای بیرونی، و توجه و استدلال فرد بر این متمرکز است که راجع به وی در ذهن دیگران چه می‌گذرد و "خود" به صورتی غیرجذاب درک می‌شود که مستعد طرد یا مورد حمله دیگران واقع شدن است (گیلبرت، ۱۳۹۵).
نتایج پژوهش‌های متعددی که درباره اثربخشی درمان‌های شناختی-رفتاری صورت گرفته، نشان می‌دهند درمانجویانی که درجات بالایی از شرم در آنها وجود دارد، از درمان‌های استاندارد شناختی-رفتاری کمتر نتیجه می‌گیرند (لی، ۲۰۰۹؛ رکتور، باگی، سگال، جاف و لویت، ۲۰۰۰). همچنین گیلبرت (۲۰۰۵، ۲۰۰۷، ۲۰۰۹، ب)، این نکته را مطرح می‌سازد که شرم و خودانتقادگری به عنوان فرآیندهای درونی تحریک‌کننده تهدید و رفتارهای دفاعی عمل می‌کنند و این تحریک سیستم تهدید (و ناتوانی در اطمینان‌بخشی به خود و یا ناتوانی در مهربانی نسبت به خود) منجر به هیجانات منفی می‌شود که تنظیم آن‌ها مشکل بوده و آسیب‌شناسی روانی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. از این رو تهیه ابزاری برای اندازه‌گیری این مؤلفه اثرگذار هم در آسیب‌شناسی روانی و هم در پاسخ به درمان‌های روانشناختی، ضروری می‌نمود. در نتیجه مقیاس دیگران به عنوان شرمگین‌کننده (OAS)، توسط گاس و همکاران (۱۹۹۴)، و بر اساس مقیاس شرم درونی کوک (۱۹۹۳) بازسازی شده است تا ابزاری برای اندازه‌گیری "شرم بیرونی" باشد.

در جامعه رقابت‌جوی امروزی که فرد برای احساس ارزشمندی باید از هر حیث برجسته و بالاتر از متوسط باشد، به نظر می‌رسد شرم و خودارزیابی‌های منفی افزایش یافته و مشفق‌بودن با خود و یا دیگران مانع رشد و پیشرفت به حساب می‌آید که محصول نهایی آن افت کیفیت روابط بین فردی، انزوا، فردگرایی افراطی و افزایش مشکلات هیجانی از جمله اضطراب و افسردگی است (تونگ، جنتیل، دوال، ما، لیسفیلد و شوارتز، ۲۰۱۰). از همین رو طراحی و آماده سازی ابزارهایی که بتوانند متغیرهای مهم آسیب‌شناسی روانی همچون شرم را اندازه گرفته و در مداخلات بالینی و یا پژوهش‌ها به کار گرفته شوند، ضروری و مهم می‌نماید. بنابراین هدف این پژوهش بررسی ویژگی‌های روانسنجی مقیاس دیگران به عنوان شرمگین‌کننده^۱ (OAS) و همچنین سنجش کفایت روانسنجی نسخه فارسی این مقیاس است.

روش

شرکت‌کنندگان

مطالعه حاضر که در چارچوب پژوهش‌های توصیفی و همبستگی قرار دارد بر روی جامعه آماری کلیه دانشجویان دانشگاه‌های تهران در مقاطع تحصیلی کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکتری، دکتری تخصصی و حرفه‌ای انجام گرفت. گروه نمونه شامل ۴۰۰ دانشجویان و روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای تصادفی بوده است.

ابزار

مقیاس دیگران به عنوان شرمگین‌کننده (OAS): ابزاری برای اندازه‌گیری "شرم بیرونی" است که توسط گاس و همکاران (۱۹۹۴)، تهیه شده است. این مقیاس شامل ۱۸ گویه است که هر گویه روی یک طیف لیکرت ۵ تایی بر حسب این که فرد چقدر فکر می‌کند که دیگران او را قضاوت و ارزیابی می‌کنند از (هرگز=۰) تا (تقریباً همیشه=۴)، درجه‌بندی شده است. در مطالعه گاس و همکاران (۱۹۹۴)، ثبات درونی بالایی با آلفای کرونباخ ۰/۹۲ به دست آمده و همچنین نشان داده شده که این مقیاس سطح آلفای بالایی (۰/۹۶) دارد.

شیوه اجرا

برای آماده‌سازی نسخه فارسی مقیاس دیگران به عنوان شرمگین‌کننده (OAS)، ابتدا طی مکاتباتی با پائول گیلبرت طراح اصلی مقیاس، اجازه ترجمه و آماده‌سازی نسخه فارسی کسب شد. سپس ترجمه مستقیم و ترجمه معکوس صورت گرفت و نسخه ترجمه معکوس جهت بررسی و مقایسه با نسخه اصلی برای طراح مقیاس، ارسال شد که در نهایت صحت و تطابق تمامی گویه‌های نسخه فارسی با نسخه اصلی مورد تأیید وی قرار گرفت. سپس طی مطالعه مقدماتی در یک نمونه ۳۰ نفره دانشجویی، ترجمه برخی گویه‌ها بازبینی و ویرایش شد. در نهایت نیز روایی محتوایی و صوری مقیاس، توسط ۵ نفر از روانشناسان خبره مورد تأیید قرار گرفت و فرم نهایی بر روی گروه نمونه اصلی اجرا شد.

نتایج

روایی سازه: به منظور بررسی روایی سازه مقیاس، از روش تحلیل عاملی سؤال با اطلاعات کامل^۱ که با نرم افزار TESTFACT انجام می‌شود و همچنین تحلیل عاملی تأییدی که با نرم افزار LISREL انجام می‌شود، استفاده شد. نکته قابل توجه در این پژوهش استفاده از نرم افزار TESTFACT به جای نرم افزار SPSS برای محاسبه تحلیل عاملی است. حالت‌های مختلف تک عاملی، دو عاملی و سه عاملی مورد آزمون قرار گرفت و در نهایت منجر به استخراج یک عامل شد. نتایج تحلیل عاملی در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۳

خلاصه نتایج تحلیل عاملی سؤال با اطلاعات کامل و پایایی گویه‌های مقیاس دیگران به‌عنوان شرمگین کننده

شماره سؤال	محتوای سؤال	بار عاملی	پایایی در صورت حذف سؤال
۱	کوچک و بی‌ارزش بودن از نظر دیگران (۶)	۰/۸۰۶	۰/۹۳۵۶
۲	نگاه تحقیرآمیز از سوی دیگران (۲)	۰/۷۹۳	۰/۹۳۰۷
۳	پر عیب و اشکال بودن از نظر دیگران (۷)	۰/۷۸۵	۰/۹۳۳۹
۴	به‌دردنخور و ناموفق بودن از نظر دیگران (۱۶)	۰/۷۶۲	۰/۹۳۵۷
۵	چیزی کم داشتن از نظر دیگران (۱۷)	۰/۷۶۱	۰/۹۳۱۹
۶	جستجوی خطاها و اشتباهات از سوی دیگران (۸)	۰/۷۵۵	۰/۹۳۰۸
۷	حقیر بودن از نظر دیگران (۵)	۰/۷۵۲	۰/۹۳۱۰
۸	ضعیف و شکننده بودن از نظر دیگران (۱۵)	۰/۶۸۳	۰/۹۳۱۸
۹	دوری کردن و فاصله‌گرفتن دیگران در مواقع اشتباه کردن (۱۳)	۰/۶۷۴	۰/۹۳۴۹
۱۰	کنترل نداشتن روی بدن و احساسات از نظر دیگران (۱۸)	۰/۶۴۲	۰/۹۳۴۵
۱۱	انتقاد از سوی دیگران (۳)	۰/۶۲۹	۰/۹۳۶۵
۱۲	انتقاد کردن و تنبیه شدن از سوی دیگران (۱۲)	۰/۶۱۷	۰/۹۳۴۱
۱۳	ناتوانی در رسیدن به معیارها از نظر دیگران (۱۰)	۰/۶۰۴	۰/۹۳۳۱
۱۴	جستجوی خطاها و اشتباهات از سوی دیگران (۹)	۰/۵۷۹	۰/۹۳۴۹
۱۵	یادآوری اشتباهات از سوی دیگران (۱۴)	۰/۵۷۷	۰/۹۳۳۰
۱۶	به اندازه کافی خوب نبودن از نظر دیگران (۱)	۰/۵۴۶	۰/۹۳۱۶
۱۷	ترس از نظرات دیگران درباره خود (۴)	۰/۵۴۲	۰/۹۳۱۵
۱۸	دیدن عیب و اشکال‌ها از نظر دیگران (۱۱)	۰/۴۷۲	۰/۹۳۳۹
کل	۱۸ سؤال	یک عامل	۰/۹۳۶۸

ساختار عاملی به‌دست‌آمده از تحلیل اکتشافی، به‌وسیله تحلیل عاملی تأییدی و با استفاده از نرم افزار لیزرل مورد آزمون قرار گرفت. با توجه به شاخص‌های برازش مدل که در جدول ۲ ارائه شده است می‌توان گفت که مدل از برازش نسبتاً خوبی برخوردار است.

جدول ۲

شاخص‌های برازش مقیاس دیگران به‌عنوان شرمگین کننده

RMR	RMSEA	IFI	NFI	PGFI	AGFI	CFI	GFI	p	$\frac{2/dfz}{Df}$	χ^2	
۰/۰۴۹۴	۰/۰۷۳۶	۰/۹۷۸۶	۰/۹۷۰۳	۰/۷۱۰۸	۰/۸۷۳۸	۰/۹۷۸۶	۰/۹۰۰۳	<۰/۰۰۱	۳/۷۰۲۹	۱۳۵	۴۹۹/۹۰

اعتبار مقیاس: ضریب آلفای کرونباخ یکی از متداولترین روشهای اندازه‌گیری اعتبار پرسش‌نامه‌ها است. اما زامبو، گادرومن، و زیسر (۲۰۰۷)، با چندین مثال شبیه‌سازی شده نشان دادند که ضریب آلفای کرونباخ همیشه مقدار اعتبار را کم برآورد می‌کند. بنابراین توصیه می‌شود در هنگامی که داده‌ها ترتیبی هستند به جای آلفای کرونباخ از شاخص تنای ترتیبی استفاده شود. در پژوهش حاضر نیز برای محاسبه اعتبار مقیاس، با استفاده از نرم افزار R، شاخص تنای ترتیبی مورد بررسی قرار گرفت که نتایج آن در جدول ۱ نشان داده شده است. نتایج نشان می‌دهد که هیچ سؤالی موجب برهم‌زدن اعتبار کل مقیاس نمی‌شود و بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که این مقیاس اعتبار مناسبی دارد.

¹ full-information item factor analysis

تحلیل سؤالات مقیاس بر اساس شاخص‌های روانسنجی IRT: تحلیل سؤالات به‌منظور بررسی میزان دقت سؤالات، تعیین نقاط قوت و ضعف سؤالات و در نهایت تعیین کیفیت سؤالات و حذف سؤالات نامناسب بر اساس تئوری‌های جدید اندازه‌گیری و نظریه سؤال-پاسخ (IRT) و با استفاده از نرم‌افزار MULTILOG صورت گرفت. به دلیل حجم بالای اطلاعات فقط یکی از آستانه‌های سؤال اول مقیاس تفسیر و گزارش می‌شود و سایر آستانه‌ها برای بقیه سؤالات نیز به همین روش توصیف می‌شوند. ضرایب تشخیص سؤالات نیز بر اساس مقادیر α نشان داده شده است.

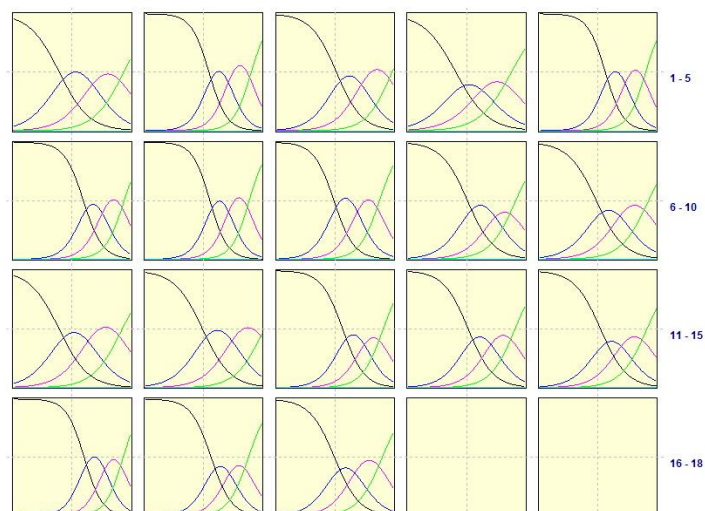
نتایج جدول ۴ ویژگی‌های سؤالات مقیاس (قابلیت قبول و ضرایب تشخیص) را نشان می‌دهد. بر اساس این جدول α سؤالات همگی مثبت و بزرگ است در نتیجه ضرایب تشخیص همه سؤالات مناسب است، به این معنا که سؤالات این مقیاس به‌خوبی می‌توانند بین افرادی که حائز صفت یا جزء مورد سنجش در سؤال هستند و افرادی که حائز آن صفت یا جزء مورد سنجش در سؤال نیستند، تفکیک قائل شود. آستانه سوم سؤال ۱ (β_3)، احتمال پاسخ‌دادن به گزینه‌های ۱ و ۲ و ۳ در مقابل گزینه‌های ۴ و ۵ است که مقدار آن ۲/۶۵ است. یعنی فرد باید دارای تنای مساوی با ۲/۶۵ باشد تا در پاسخ به این سؤال گزینه ۱ یا ۲ یا ۳ را با احتمال ۰/۵۰ انتخاب کند. در همین سؤال، آستانه چهارم (β_4) از سایر آستانه‌ها بزرگتر است یعنی در این سؤال احتمال پاسخ‌دادن به گزینه ۵ برای افرادی که دارای تنای بزرگتر از ۸/۹۵ هستند، بیشتر است. سایر آستانه‌ها نیز به همین روش توصیف می‌شوند.

جدول ۴

خلاصه پارامترهای سؤالات مقیاس دیگران به‌عنوان شرمگین‌کننده

سؤال	α_j	S.E. β_{1j}	S.E. β_{2j}	S.E. β_{3j}	S.E. β_{4j}
۱	۱/۳۱	۰/۱۳	-۰/۶۶	۰/۰۹	۱/۰۳
۲	۲/۲۰	۰/۲۰	۰/۲۸	۰/۰۶	۱/۳۰
۳	۱/۵۳	۰/۱۴	۰/۰۷	۰/۰۷	۱/۴۱
۴	۱/۲۱	۰/۱۲	-۰/۵۴	۰/۱۰	۰/۸۳
۵	۲/۱۹	۰/۲۱	۰/۳۸	۰/۰۷	۱/۴۰
۶	۲/۰۴	۰/۲۴	۰/۵۸	۰/۰۸	۱/۵۸
۷	۲/۲۴	۰/۲۱	۰/۳۳	۰/۰۷	۱/۳۰
۸	۱/۹۵	۰/۱۸	-۰/۰۶	۰/۰۷	۱/۱۳
۹	۱/۵۰	۰/۱۵	۰/۰۵	۰/۰۸	۱/۳۹
۱۰	۱/۴۱	۰/۱۴	-۰/۰۹	۰/۰۹	۱/۱۸
۱۱	۱/۳۴	۰/۱۱	-۰/۶۷	۰/۰۹	۰/۸۷
۱۲	۱/۴۰	۰/۱۵	-۰/۰۵	۰/۰۸	۱/۴۸
۱۳	۱/۸۲	۰/۱۸	۰/۴۰	۰/۰۷	۱/۴۷
۱۴	۱/۵۸	۰/۱۴	۰/۰۹	۰/۰۷	۱/۲۷
۱۵	۱/۴۹	۰/۱۵	۰/۱۳	۰/۰۹	۱/۲۶
۱۶	۲/۱۷	۰/۲۷	۰/۶۳	۰/۰۸	۱/۶۵
۱۷	۱/۹۳	۰/۲۰	۰/۴۰	۰/۰۸	۱/۳۴
۱۸	۱/۵۷	۰/۱۶	-۰/۰۲	۰/۰۹	۱/۱۰

بر اساس منحنی‌های آگاهی سؤالات که در شکل ۱ نشان داده شده است، در کل سؤالات این مقیاس صفت شرم بیرونی را با دقت بالایی سنجیده‌اند.

شکل ۱. ORF و ICCهای مقیاس دیگران به عنوان شرمگین کننده

در جدول ۵ نیز مقادیر فراوانی مشاهده شده، احتمال مشاهده شده و احتمال موردانتظار نشان داده شده است، و همانطور که ملاحظه می شود تفاوت بسیار اندک بین احتمال مشاهده شده و احتمال موردانتظار نشان دهنده این است که مدل با دقت پاسخ های واقعی سؤال ها را پیش بینی می کند.

جدول ۵

فراوانی و احتمالات مشاهده شده و مورد انتظار در هریک از طبقات سؤالات مقیاس دیگران به عنوان شرمگین کننده

طبقه	اول: هرگز		دوم: به ندرت		سوم: بعضی اوقات		چهارم: خیلی اوقات		پنجم: تقریباً همیشه	
	فراوانی مشاهده شده	احتمال مشاهده شده	فراوانی مشاهده شده	احتمال مشاهده شده	فراوانی مشاهده شده	احتمال مشاهده شده	فراوانی مشاهده شده	احتمال مشاهده شده	فراوانی مشاهده شده	احتمال مشاهده شده
۱	۳۱۰	۰/۳۶۵	۳۴۱	۰/۴۰۱	۱۵۵	۰/۱۸۲	۴۳	۰/۰۵۰	۰	۰/۰۰۰
۲	۳۶۵	۰/۵۶۶	۱۷۶	۰/۲۷۳	۸۳	۰/۱۲۸	۲۰	۰/۰۲۹	۰	۰/۰۰۰
۳	۴۴۲	۰/۵۴۰	۲۴۷	۰/۳۰۲	۱۰۷	۰/۱۴۴	۲۲	۰/۰۲۶	۰	۰/۰۰۰
۴	۲۸۲	۰/۳۸۴	۲۳۰	۰/۳۱۳	۱۵۵	۰/۲۱۱	۶۷	۰/۰۹۱	۰	۰/۰۰۰
۵	۳۱۱	۰/۵۷۴	۱۴۷	۰/۲۷۱	۶۴	۰/۱۱۸	۱۹	۰/۰۳۰	۰	۰/۰۰۰
۶	۲۳۷	۰/۵۷۱	۱۱۰	۰/۲۶۵	۵۴	۰/۱۳۰	۱۴	۰/۰۲۳	۰	۰/۰۰۰
۷	۳۲۴	۰/۵۶۴	۱۵۳	۰/۲۶۶	۷۵	۰/۱۳۰	۲۲	۰/۰۳۸	۰	۰/۰۰۰
۸	۲۷۵	۰/۴۵۵	۲۰۲	۰/۳۳۴	۹۶	۰/۱۵۸	۳۱	۰/۰۴۷	۰	۰/۰۰۰
۹	۳۷۸	۰/۵۱۲	۲۲۷	۰/۳۰۹	۹۱	۰/۱۲۴	۳۷	۰/۰۵۲	۰	۰/۰۰۰
۱۰	۳۲۴	۰/۴۷۲	۲۱۲	۰/۳۰۹	۱۱۵	۰/۱۶۷	۳۵	۰/۰۵۱	۰	۰/۰۰۰
۱۱	۳۲۰	۰/۳۶۴	۳۲۸	۰/۳۷۳	۱۸۴	۰/۲۰۹	۴۶	۰/۰۵۲	۰	۰/۰۰۰
۱۲	۳۸۰	۰/۵۰۰	۲۵۶	۰/۳۳۷	۱۰۲	۰/۱۳۴	۲۱	۰/۰۲۹	۰	۰/۰۰۰
۱۳	۳۹۸	۰/۶۰۶	۱۶۲	۰/۲۴۷	۶۹	۰/۱۰۴	۲۷	۰/۰۳۹	۰	۰/۰۰۰
۱۴	۴۱۳	۰/۵۴۱	۲۱۶	۰/۲۸۳	۹۹	۰/۱۲۹	۳۵	۰/۰۴۵	۰	۰/۰۰۰
۱۵	۳۰۲	۰/۵۰۴	۱۶۵	۰/۲۷۵	۹۶	۰/۱۵۰	۳۶	۰/۰۶۰	۰	۰/۰۰۰
۱۶	۲۱۷	۰/۵۸۰	۱۰۶	۰/۲۸۳	۳۹	۰/۰۷۷	۱۲	۰/۰۲۲	۰	۰/۰۰۰
۱۷	۲۶۲	۰/۵۴۷	۱۲۱	۰/۲۵۲	۶۸	۰/۱۱۳	۲۸	۰/۰۴۶	۰	۰/۰۰۰
۱۸	۲۴۹	۰/۴۵۵	۱۶۱	۰/۲۹۴	۱۰۳	۰/۱۷۴	۳۴	۰/۰۶۲	۰	۰/۰۰۰

بحث

پژوهش حاضر با هدف بررسی ویژگی های روانسنجی نسخه فارسی مقیاس دیگران به عنوان شرمگین کننده (OAS)، بر اساس نظریه سؤال-پاسخ و نظریه کلاسیک اندازه گیری در جمعیت ایرانی انجام شد و یافته ها مشخصه های روان سنجی این مقیاس را در نمونه ای از جمعیت ایرانی تأیید کرد. نتایج بررسی روایی سازه این مقیاس که با روش تحلیل عاملی سؤال با اطلاعات کامل انجام شد، منجر به

استخراج یک عامل شد که در فرم اصلی مقیاس نیز وجود داشت. به منظور تأیید شدن ساختار عاملی به دست آمده، از تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد که شاخص‌های برازش تحلیل عاملی تأییدی نیز وجود عامل به دست آمده را تأیید کرد. اعتبار مقیاس نیز با استفاده از روش تنای ترتیبی مورد بررسی قرار گرفت و نتایج آن نشان می‌دهند که هیچ سوآلی موجب برهم‌زدن اعتبار کل مقیاس نمی‌شود، بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که این مقیاس اعتبار مناسبی دارد.

به‌منظور بررسی میزان دقت سوآلات، تعیین نقاط قوت و ضعف سوآلات و در نهایت تعیین کیفیت سوآلات و حذف سوآلات نامناسب، تحلیل سوآلات مقیاس بر اساس تئوری‌های جدید اندازه‌گیری و نظریه سؤال-پاسخ (IRT)، صورت گرفت. نتایج این بررسی نشان داد که ضرایب تشخیص همه سوآلات مناسب است. به‌علاوه بررسی منحنی‌های آگاهی نیز نشان داد که سوآلات، صفت مربوطه را با دقتی بالا سنجیده‌اند. بررسی مقادیر فراوانی مشاهده‌شده، احتمال مشاهده‌شده، و احتمال مورد انتظار سوآلات صورت گرفت که تفاوت بسیار اندک بین احتمال مشاهده شده و احتمال مورد انتظار نیز نشان می‌دهد که مدل با دقت پاسخ‌های واقعی سوآلات را پیش‌بینی می‌کند.

بر اساس یافته‌های این پژوهش، مقیاس دیگران به‌عنوان شرمگین‌کننده، از روایی و اعتبار بالایی در میان جمعیت ایرانی برخوردار است و می‌تواند به‌عنوان ابزاری معتبر در پژوهش‌های آسیب‌شناسی و مداخلات روانشناختی مورد استفاده قرار گیرد. هرچند بررسی ویژگی‌های روانسنجی ذکر شده بر اساس نظریه‌های جدید IRT یکی از ویژگی‌های پژوهش حاضر است که آن را از سایر پژوهش‌های مربوط به ویژگی‌های روانسنجی متمایز می‌کند، اما باید به محدود بودن آن به نمونه غیربالینی دانشجویان شهر تهران توجه کرد چراکه تعمیم‌پذیری آن را به سایر جمعیت‌ها محدود می‌کند. در نتیجه پژوهش‌های دیگری با جمعیت‌های عمومی و بالینی برای بررسی ویژگی‌های روانسنجی این مقیاس پیشنهاد می‌شود.

سپاسگزاری: از پروفسور پائول گیلبرت، بابت سخاوت علمی و همکاری صمیمانه ایشان در انجام این پژوهش تشکر و قدردانی می‌گردد.

منابع

- گیلبرت، پ. (۱۳۹۵). *درمان متمرکز بر شفقت: وجوه تمایز. ترجمه مهرنوش اثباتی، تهران: ابن سینا.*
- Gilbert, P. (2005). Compassion and cruelty: A biopsychosocial approach. In P. Gilbert (Ed.), *Compassion: Conceptualizations, research and use in psychotherapy*. (pp. 9-74). London: Routledge.
- Gilbert, P. (2007). Evolved minds and compassion in the therapeutic relationship. In P. Gilbert & R. Leahy (Eds.). *The therapeutic relationship in the cognitive behavioral psychotherapies*. (pp. 106-142). London: Routledge.
- Gilbert, P. (2009). *Overcoming Depression*, 3rd edn. London: Constable & Robinson, and New York: Basic Books.
- Gilbert, P. (2009). *The Compassionate Mind: A New Approach to the Challenge of Life*. London: Constable & Robinson.
- Goss, K., Gilbert, P. & Allan, S. (1994). An exploration of shame measures: I: The 'other as shamer' scale. *Personality and Individual Differences*, 17, 713-717.
- Lee, D. A. (2009). Using a compassionate mind to enhance the effectiveness of cognitive therapy for people who suffer from shame and self-criticism, in D. Sookman and R. Leahy (Eds.) *Treatment Resistant Anxiety Disorders* (pp.233-254). New York: Routledge.
- Rector, N.A., Bagby, R.M., Segal, Z.V., Joffe, R.T., & Levitt, A. (2000). Self-criticism and dependency in depressed patients treated with cognitive therapy or pharmacotherapy. *Cognitive Therapy and Research*, 24, 571-584.
- Tomkins, S.S. (1987). Script theory, In J. Aronoff, A.I. Rubin and R.A. Zucker (eds), *The Emergence of Personality* (pp. 147-216). New York: Springer.
- Twenge, J. M., Gentile, B., DeWall, C. N., Ma, D. S., Laceyfield, K. and Schurtz, D. R. (2010). Birth cohort increases in psychopathology among young Americans: A cross-temporal meta-analysis of the MMPI. *Clinical Psychology Review*, 30(??), 145-154.
- Zumbo, D. B., Gadermann, A. M., & Zeisser, C. (2007). Ordinal versions of coefficient alpha and theta for Likert rating scales. *Journal of modern applied statistical methods*, 6(??), 21-29.